

[Simonsen.]

hold ligger med aktierne og i øvrigt træffer de økonomiske dispositioner? Igen en naturlig forklaring på, at befolkningen har så svært ved at forstå de vises sten i regeringens forslag.

I den forbindelse vil jeg også gerne indskyde, at det hjælper ikke, at man opsplitter i flere fonde, som statsministeren på et tidspunkt har antydnet, det giver jo nøjagtig de samme grundskavanker. For os er det i og for ikke af afgørende betydning, om der er én eller fem fonde, det afgørende er den centrale styring, som opstår gennem tvangsprincippet. Denne storfondstanke er jo i høj grad i konflikt med den tendens til decentralisering, som på alle områder kendetegner det moderne samfund. Det er den enkelte, der ønsker at få indflydelse, stik imod den centralistiske tendens, som er grundideen i regeringens forslag. Befolkningen har efterhånden så dårlige erfaringer med tvangsdirigering, at de vender sig mod yderligere central dirigering.

Sommeren har også været præget af diskussionen om fondens størrelse. Et sagligt og velbearbejdet materiale fra erhvervsorganisationerne blev af statsministeren afvist med hånlige bemærkninger. Tilbage står imidlertid, at regeringen i dens kommentar til disse indvendinger ikke reelt har kunnet tilbagevise det fremlagte materiale. Uden at jeg i øvrigt ved denne lejlighed skal gå ind på materialet og dets sammensætning, skal jeg bare understrege, at dette materiale vil få en afgørende betydning i den debat, som skal foregå efter denne førstebehandling omkring forslaget som helhed.

I diskussionen om regeringsforslaget har det over for lønmodtagerne været fremført, at de jo ville få andel i virksomhedernes værditilvækst. Når alt kommer til alt, så var det vel netop løftet om dette, der i sin tid fik de offentligt ansattes organisationsledere til at give regeringen en slags velsignelse af forslaget. Det er sådan set også meget forståeligt, at denne lønmodtagergruppe, som ikke er i direkte berøring med de produktionsresultater, der skabes i den private sektor, kunne blive interesseret i andel i værditilvæksten i erhvervslivet. Men desto klammere må fornemmelsen have været, da man efter forslagets fremsættelse har kunnet konstatere, at dette løfte i virke-

ligheden ikke blev holdt fra regeringens side.

Værditilvæksten ligger godt gemt i den centrale fond, og den enkelte lønmodtager får nøjagtig det samme afkast, som jeg nævnte det før, uanset hvordan erhvervslivet formuemæssigt udvikler sig. Det eneste lysglimt, der her var at øjne for denne gruppe, ja, det var et lysglimt, der forsvandt i mørket.

Derfor er det svært at tage alvorligt, når regeringen og socialdemokrater stadig væk fastholder i diskussioner rundt omkring i landet, at alle lønmodtagerorganisationerne står bag. Det tror jeg ikke på er tilfældet. Vi ser jo også i virkeligheden, at der begynder at blive en slags opbrud; vi kunne forleden dag konstatere efter arbejdsledernes kongres, at de i hvert fald tog afstand fra regeringens forslag. Her så vi den første virkning; det går altså i modsat retning af det, regeringen ønsker sig.

Der er egentlig ingen grænser for, hvor længe man kunne fortsætte med afklædning af dette forslag, men til syvende og sidst tror jeg, det er vigtigt at konstatere, at der er tale om en fundamental forskel i opfattelserne af, hvordan samfundet skal udvikle sig. Regeringen ønsker med sit forslag en central fond, der repræsenterer lønmodtagernes helt anonyme og kollektive ejendomsret, mens vi ønsker en personlig ejendomsret, hvor den enkelte selv kan disponere over de midler, vedkommende sparer op og vil investere. Regeringen forsøger at gøre dette spørgsmål til en kamp mellem erhvervene og lønmodtagerne. Det er efter vor opfattelse aldeles fejlagtigt. Det er derimod en kamp mellem to forskellige samfundsopfattelser. Vil man et centralt styret og uniformeret samfund, som man også kunne kalde et socialistisk samfund, eller vil man et samfund, hvor der skal skabes en balance mellem den enkeltes ret til at forme sin egen tilværelse og den sociale solidaritet, der er forudsætningen for et menneskeligt samfund?

Vi har fra denne debats start haft den opfattelse, at spørgsmålet om medbestemmelse og spørgsmålet om ejendomsret i virkeligheden skal løses uafhængigt af hinanden. Vi mener ikke, som hr. Erik Andersen (Fr.borg amt) har været inde på det i dag, at den ejendomsret, som man her